

СЛОВО ПРО ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

То був час перебудови і гласності. У суспільстві ще панувала комуністична ідеологія, але її підвалини уже захиталися під натиском ідей демократизації суспільного життя. У таких умовах в Україні святкували 175-річчя від дня народження Тараса Шевченка. У Києві на урочистому вечорі в театрі опери та балету 9 березня 1989 року виступив перший секретар ЦК Компартії України Володимир Щербицький, доповідь на ювілейному вечорі в музично-драматичному театрі Ужгорода в той же день, як про це сказано в репортажі «Вклоняється Тарасові Говерла» Юлії Зейкан в «Закарпатській правді», виголосив перший секретар обкому партії Г.Й.Бандровський, а далі про те, що «слово поета єднає народи», говорили поет Василь Вовчок, угорськомовний прозаїк Ласло Балла, доцент кафедри російської літератури Ужгородського університету Г.І.Пономарьов... Вечір завершився літературно-музичним концертом «В сім'ї». У репортажі зазначено, що «значний духовний заряд отримали присутні від поезії «Тарас», яку прочитав автор — поет П.Скунць».

А він, мабуть, за домовленістю у письменницькій Спілці, збирався виступати із вступним словом про Великого Кобзаря. Та його виступ на тому вечорі, що проводився за розробленим кому-

ністичними ідеологами сценарієм, міг прозвучати дисонансно. Петро Миколайович прийшов додому, кинув текст виступу на стіл зі словами: «Не дали виступити».

Текст промови, з якою він хотів виступити на Шевченківському святі, зберігся в домашньому архіві — 23 машинописні сторінки з рукописними поправками, з датою написання: 5–6 березня 1989 р. Думки, з якими жив тоді поет Петро Скунць, прозвучали у вірші «Тарас», прочитаному ним на мітингу при закладанні пам'ятного знака на площі Дружби народів, де первинно передбачалося спорудити пам'ятник Т.Г.Шевченку (репортаж про це і вірш опубліковано в газеті «Молодь Закарпаття» 11 березня 1989 р.), а також у його статті «Його вистачить на віки: два питання до самого себе після Шевченківських свят на Закарпатті» («Молодь Закарпаття», 15 квітня 1989), яка дещо перегукується з текстом невіголошеної промови.

Пропоную «Науковому віснику Ужгородського університету» цей текст зі скороченнями (сторінки 1–3, 6–7, 13–14, 18, 22–23; скорочення стосуються викладу відомих фактів біографії Т.Г.Шевченка та цитації його віршів).

*Олена Скунць,
дружина поета*